

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 20 april 2021
(OR. en)

**Interinstitutioneel dossier:
2018/0328(COD)**

**5628/2/21
REV 2 ADD 1**

**CYBER 13
TELECOM 25
COPEN 35
COPS 33
COSI 14
CSC 26
CSCI 13
IND 25
RECH 36
ESPACE 6
CODEC 92
PARLNAT 92**

MOTIVERING VAN DE RAAD

Betreft: Standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot oprichting van het Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra

- Motivering van de Raad
- Vastgesteld door de Raad op 20 april 2021

I. INLEIDING

1. Op 12 september 2018 heeft de Commissie in het kader van haar strategie voor een digitale eengemaakte markt het voorstel¹ voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging en het netwerk van nationale coördinatiecentra aangenomen en aan de Raad en het Europees Parlement toegezonden, met artikel 173, lid 3, en artikel 188 VWEU als rechtsgrondslag.
2. Het voorstel heeft tot doel de technologische en industriële capaciteiten op het gebied van cyberbeveiliging die nodig zijn voor de beveiliging van de digitale eengemaakte markt, te behouden en te ontwikkelen. Het voorziet in de oprichting van structuren op drie institutionele niveaus: een netwerk van nationale coördinatiecentra (op nationaal niveau), een kennisgemeenschap voor cyberbeveiliging (op het niveau van de belanghebbenden) en een Europees kenniscentrum voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging (op EU-niveau). Het kenniscentrum zal financiële steun voor cyberbeveiliging uit de EU-begroting beheren en gezamenlijke investeringen van de EU, de lidstaten en het bedrijfsleven faciliteren om de cyberbeveiliging van de EU te stimuleren.
3. De Commissie heeft het voorstel op 17 september 2018 voorgelegd aan de Horizontale Groep cybervraagstukken (hierna "de groep" genoemd). Daarop volgde op 28 september 2018 een bespreking van de effectbeoordeling in de groep. De bespreking van het voorstel zelf in de groep startte op 28 september 2018 onder het Oostenrijkse voorzitterschap en werd voortgezet onder het Roemeense, het Finse, het Kroatische en het Duitse voorzitterschap.
4. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 23 januari 2019 advies² uitgebracht over het voorstel. Het EESC was ingenomen met het initiatief van de Commissie en beschouwt het als een belangrijke stap in de ontwikkeling van een industriële strategie voor cyberbeveiliging en een strategische zet om een robuuste en alomvattende digitale autonomie tot stand te brengen.

¹ Document 12104/18.

² Document 5898/19.

5. Binnen het Europees Parlement werd het dossier toegewezen aan de Commissie industrie, onderzoek en energie (ITRE) en werd mevrouw Julia REDA (ITRE, Verts/ALE) als rapporteur aangewezen. Het verslag werd op 19 februari 2019 door de ITRE-commissie aangenomen en tijdens de vergaderperiode van maart I 2019 door het Parlement goedgekeurd. Op 17 april 2019 stelde het Parlement zijn standpunt in eerste lezing vast, met 112 amendementen op het Commissievoorstel, met 489 stemmen voor, 73 stemmen tegen en 56 onthoudingen. Na de Europese verkiezingen is de heer Rasmus ANDRESEN (ITRE, Verts/ALE) tot nieuwe rapporteur benoemd.
6. Op 13 maart 2019 kwam het Coreper een mandaat³ overeen om de onderhandelingen met het Europees Parlement te beginnen. Sindsdien hebben er vijf trialogen plaatsgevonden: op 13 en 20 maart 2019, onder het Roemeense voorzitterschap, op 25 juni 2020 onder het Kroatische voorzitterschap, en op 29 oktober en 11 december 2020 onder het Duitse voorzitterschap.
7. De eerste dialoog vond op 13 maart 2019 plaats in Straatsburg en leidde niet tot inhoudelijke besprekingen. Beide partijen presenteerden hun standpunten en de belangrijkste wijzigingen in hun respectieve voorstellen en bereikten overeenstemming over de volgende stappen en het tijdschema. De medewetgevers bevestigden dat zij vastbesloten waren zo spoedig mogelijk tot een akkoord te komen.
8. De tweede dialoog vond plaats op 20 maart 2019 in Brussel en de kwesties die tijdens de eerste technische vergadering als politiek waren aangemerkt – voornamelijk de missie en taken van het kenniscentrum, de financiering en de raad van bestuur – werden besproken. De aanpak van het Roemeense voorzitterschap was gebaseerd op het mandaat voor de eerste dialoog. Tijdens de tweede dialoog getuigden beide zijden van een positieve houding: op verscheidene punten werd flexibiliteit getoond en er werd sturing gegeven aan het technische niveau om verdere vooruitgang te boeken met de compromistekst.

³ Document 7583/19.

9. Het Coreper bereikte op 3 juni 2020⁴ overeenstemming over een herzien mandaat voor de onderhandelingen met het Europees Parlement. Aan het eind van het Kroatische voorzitterschap vond, op 25 juni 2020, een derde trialoog plaats teneinde het Europees Parlement te informeren over de belangrijkste wijzigingen in het nieuwe mandaat van de Raad, met bijzondere aandacht voor 1) de missie, doelstellingen en taken van het kenniscentrum, 2) de structuur ervan, 3) de financiële bepalingen en 4) de kennissamenleving voor cyberbeveiliging.
10. Voor één standpunt waarover binnen de Raad nog discussie was – het stemrecht van de raad van bestuur van het centrum – werd onder het Duitse voorzitterschap binnen de Raad een oplossing gevonden. Op 22 juli 2020 nam het Coreper een herzien mandaat aan waarin de reikwijdte van het vetorecht van de Commissie wordt verduidelijkt.
11. De vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten losten in de marge van het Coreper van 28 oktober 2020 een andere openstaande kwestie op, in verband met de zetel van het kenniscentrum. Zij bereikten overeenstemming over een procedure voor de selectie van de zetel van het kenniscentrum⁵. Het besluit over de zetel van het centrum werd in de marge van het Coreper van 9 december 2020 door de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten genomen. Boekarest (Roemenië) werd gekozen als zetel van het kenniscentrum.
12. Tijdens de vierde trialoog op 29 oktober 2020 kreeg het technische niveau een breed mandaat om tot compromissen te komen over de nog openstaande punten. Tijdens verscheidene technische vergaderingen werden er over de meeste punten compromissen gevonden.
13. Tijdens de vijfde en laatste trialoog, op 11 december 2020, bereikten de Raad en het Europees Parlement een voorlopig akkoord, in overeenstemming met het door het Coreper op 9 december 2020 hernieuwde mandaat. Op 18 december 2020 heeft het Coreper zijn goedkeuring gehecht aan de definitieve compromistekst, zoals overeengekomen tijdens de trialoog.

⁴ Document 8315/20.

⁵ Document 13405/20.

II. DOELSTELLING

14. Dit voorstel voorziet in de oprichting van een kenniscentrum als belangrijkste instrument van de EU om investeringen in onderzoek, technologie en industriële ontwikkeling op het gebied van cyberbeveiliging te bundelen. Ook zou financiële steun voor cyberbeveiliging worden verstrekt uit de programma's Horizon Europa en Digitaal Europa. Zoals hierboven vermeld, voorziet het voorstel ook in de oprichting van een netwerk van nationale coördinatiecentra en een kennisgemeenschap voor cyberbeveiliging.
15. Het kenniscentrum zou een raad van bestuur hebben, samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten en van de Commissie, die de algemene richting van de werkzaamheden van het centrum vaststelt en garandeert dat het centrum zijn taken overeenkomstig de verordening uitvoert. Het kenniscentrum zou tot doel hebben een sterkere coördinatie tussen onderzoek en innovatie te garanderen, strategieën op EU- en nationaal niveau te ontwikkelen, en de lidstaten in staat te stellen besluiten te nemen inzake hun financiële bijdragen aan gezamenlijke acties.
16. Het kenniscentrum zou bij machte zijn:
 - i) onderzoeks- en innovatieactiviteiten (met de steun van Horizon Europa) en acties voor capaciteitsopbouw (met de steun van Digitaal Europa) uit te voeren in overeenstemming met bovengenoemde governance (d.w.z. de Commissie en de lidstaten);
 - ii) samen met de lidstaten de opbouw en aanschaf van geavanceerde apparatuur, instrumenten en data-infrastructuur op het gebied van cyberbeveiliging in Europa te ondersteunen en te zorgen voor een grootschalige uitrol van de meest recente cyberbeveiligingsoplossingen in de hele economie; daartoe zou het kenniscentrum ook de gezamenlijke aanschaf van capaciteit namens de lidstaten kunnen faciliteren.

III. ANALYSE VAN HET STANDPUNT VAN DE RAAD IN EERSTE LEZING

A. PROCEDURELE CONTEXT

17. Het Europees Parlement en de Raad hebben onderhandeld met het oog op een akkoord in de fase van het standpunt van de Raad in eerste lezing ("akkoord in vervroegde tweede lezing"). De tekst van het standpunt van de Raad in eerste lezing is een weerspiegeling van het compromispakket dat de twee wetgevers, met de steun van de Commissie, zijn overeengekomen.

B. OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE KWESTIES

18. Hierna volgen de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het oorspronkelijke Commissievoorstel waarover de twee medewetgevers overeenstemming hebben bereikt:
- 1) aangezien het kenniscentrum financiële steun voor cyberbeveiliging uit de programma's Horizon Europa en Digitaal Europa zal beheren, is in verschillende bepalingen een compromisformulering opgenomen om de tekst in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de verordening Digitaal Europa en de verordening Horizon Europa;
 - 2) de verwijzing naar de zetel van het kenniscentrum in de wettelijke bepalingen van de verordening (artikel 1) is geschrapt. In plaats daarvan is een nieuwe overweging (20) toegevoegd;
 - 3) er zijn een aantal concepten toegevoegd, zoals "cyberdreiging", "gezamenlijke actie", "bijdrage in natura" en "Europese digitale-innovatiehub", met passende definities;
 - 4) het concept "agenda" is toegevoegd, te weten een integrale en duurzame strategie voor industrie, technologie en onderzoek op het gebied van cyberbeveiliging, waarin strategische aanbevelingen voor de ontwikkeling en groei van de Europese industriële, technologische en onderzoekssector op het gebied van cyberbeveiliging en strategische prioriteiten voor de activiteiten van het kenniscentrum zijn opgenomen;

- 5) de taken van het kenniscentrum, die oorspronkelijk samen met de doelstellingen in één artikel waren opgenomen, worden nu in een afzonderlijk artikel beschreven en er wordt een onderscheid gemaakt tussen de strategische taken en de uitvoeringstaken van het centrum;
- 6) de rol van Enisa is versterkt. Enisa zal permanent waarnemer zijn in de raad van bestuur van het kenniscentrum en kan advies en input geven over het opstellen van de agenda en de jaarlijkse en meerjarige werkprogramma's;
- 7) er zijn nieuwe bepalingen ingevoerd met betrekking tot de nationale coördinatiecentra, met name wat betreft de aanwijzing van de centra en de beoordeling door de Commissie;
- 8) de taken van de raad van bestuur zijn verder uitgewerkt, met name wat betreft de goedkeuring van de agenda en de jaarlijkse en meerjarige werkprogramma's;
- 9) de stemregels van de raad van bestuur van het kenniscentrum zijn gewijzigd: de oorspronkelijke bepaling van het Commissievoorstel, waarin de EU 50 % van de stemrechten kreeg, is vervangen door het beginsel van "één lid, één stem". Voor bepaalde besluiten in verband met de uitvoering van de Uniebegroting, het jaarlijkse werkprogramma, het meerjarig werkprogramma en de methode voor de berekening van de bijdragen van de lidstaten zal de Commissie echter 26 % van de stemrechten hebben. De raad van bestuur neemt besluiten met een meerderheid van ten minste 75 % van alle leden;
- 10) het industrieel en wetenschappelijk adviescomité is nu de strategische adviesgroep geworden, die advies zal verstrekken op basis van regelmatig overleg tussen het kenniscentrum en de kennisgemeenschap voor cyberbeveiliging;
- 11) de kennisgemeenschap voor cyberbeveiliging zal bestaan uit collectieve organen/organisaties, niet uit personen. Bij wijze van compromis zullen het kenniscentrum en zijn organen een beroep kunnen doen op de deskundigheid van individuele en natuurlijke personen als ad-hocdeskundigen;

12) er zijn nieuwe artikelen toegevoegd over genderevenwicht (artikel 35) en over de rechtspersoonlijkheid van het kenniscentrum (artikel 39).

IV. CONCLUSIE

19. Het standpunt van de Raad in eerste lezing is een afspiegeling van het compromispakket dat de Raad en het Europees Parlement, met de steun van de Commissie, zijn overeengekomen.
 20. De Raad is van mening dat zijn standpunt in eerste lezing een evenwichtig pakket vormt en dat de nieuwe verordening, eenmaal aangenomen, een sleutelrol zal spelen bij de verdere ontwikkeling van de technologische, industriële en onderzoekscapaciteit van de EU op het gebied van cyberbeveiliging.
-